

Bruselis, 2015 11 26
COM(2015) 692 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl euro zonos ekonominės politikos

{SWD(2015) 700 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl euro zonos ekonominės politikos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 136 straipsnį kartu su 121 straipsnio 2 dalimi,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo², ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) ekonomika euro zonoje atsigauja vidutiniu tempu³. siekiant išlaikyti ir sustiprinti augimą euro zonoje reikia nuolatinių politinių pastangų, kuriomis būtų remiamas subalansuotas koregavimas privačiajame ir viešajame sektoriuose, didinamas koregavimo pajėgumas ir ekonomikos konkurencingumo ir augimo potencialas vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu. Augimo tempas lėtėja dėl pastarojo meto ekonomikos ir finansų krizių padarinių, įskaitant vykstantį išorės balanso atkūrimą, didelę valstybės bei privačiojo sektoriaus skolą, didelį nedarbą, taip pat struktūrinį nelankstumą nacionalinėse darbo ir produktų rinkose. Dėl šių priežasčių, taip pat dėl kitų trukdžių, kaip antai nepalankios verslo aplinkos, neveiksmingo viešojo administravimo ir kliūčių gauti finansavimą, investicijos išlieka vangios;
- (2) atsižvelgiant į 2016 m. metinėje augimo apžvalgoje visoms ES valstybėms narėms nustatytus politikos prioritetus⁴, būtina remti plataus užmojo struktūrinių reformų, kuriomis didinamas produktyvumas ir augimo potencialas, įgyvendinimą. Jeigu struktūrinės reformos bus bendrai įgyvendintos visose valstybėse narėse, dėl teigiamo šalutinio poveikio, ypač per prekybos ir finansų kanalus, jos gali būti naudingos visai euro zonai. Nepaisant tam tikros pažangos vykdančioms reformoms, kuriomis siekiama

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

² OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

³ Komisijos 2015 m. rudens ekonominė prognozė.

⁴ 2016 m. metinė augimo apžvalga.

didinti darbo rinkų atsparumą, skirtumai euro zonoje, ypač ilgalaikio ir jaunimo nedarbo lygio, tebėra dideli. Valstybės narės, dar prieš krizę įvykdžiusios visapusiškas darbo rinkos ir socialinės apsaugos reformas, sugebėjo veiksmingiau remti užimtumą ir užtikrinti teisingumą ekonomikos nuosmukio laikotarpiu. Tokios reformos apima lanksčias ir patikimas sutarčių sąlygas, išsamias mokymosi visą gyvenimą strategijas, veiksmingą aktyvios darbo rinkos politiką ir šiuolaikiškas socialinės apsaugos sistemas. Be to, dar geresnių rezultatų galima pasiekti mažinant darbo jėgos mokesčių pleišta, visų pirma mažas pajamas gaunantiems asmenims, ir užtikrinant teisingas mokesčių sistemas;

- (3) tinkamai parengtos ir greitai įgyvendinamos reformos gali padėti panaikinti esamą disbalansą euro zonoje ir neleisti atsirasti naujam. Teminės Euro grupės diskusijos, kuriose daugiau dėmesio skiriama lyginamajai analizei, geriausios patirties taikymui ir tarpusavio spaudimui, gali padėti skatinti konvergenciją siekiant geriausių rezultatų. Todėl Euro grupė turėtų intensyviau plėtoti temines diskusijas apie reformas ekonominės ir pinigų sąjungos veikimui svarbiose srityse ir reguliariai stebėti euro zonos valstybių narių reformų įgyvendinimą, taip pat pažangą, padarytą siekiant panaikinti disbalansą pagal makroekonominio disbalanso procedūrą;
- (4) fiskalinė politika ekonominėje ir pinigų sąjungoje yra gyvybiškai svarbaus bendro intereso dalykas. Atsakinga nacionalinė fiskalinė politika, kuria laikomasi bendrųjų fiskalinių taisyklių, yra labai svarbi norint užtikrinti skolos tvarumą ir sudaryti sąlygas fiskalinio stabilizavimo priemonėms veikti ir švelninti sukrėtimus konkrečiose šalyse. Be to, atsižvelgiant į didelį euro zonos valstybių narių viena kitai daromą šalutinį poveikį, labai svarbu užtikrinti tinkamą visos euro zonos fiskalinę kryptį ir vengti procikliškos fiskalinės politikos. Todėl reikia gerinti fiskalinės politikos koordinavimą euro zonoje visapusiškai laikantis Stabilumo ir augimo pakto. Šiomis aplinkybėmis 2016 m. euro zonoje numatoma neutrali bendra fiskalinė kryptis, atsižvelgiant į bendras makroekonominės sąlygas ir neigiamą riziką augimui, atrodo tinkama. Remiantis laipsniškai mažėjančio gamybos apimtys atotrūkio prognoze, 2017 m. fiskalinė politika turėtų užtikrinti poreikio vengti procikliškumo ir mažinti valstybės skolą, kad būtų atkurtos fiskalinės atsargos, pusiausvyrą. Atsižvelgiant į paskutinius ekonominius ir fiskalinius pokyčius, tai turėtų atsispindėti atnaujintose stabilumo programose, kurios bus rengiamos 2016 m. pavasarį. Fiskalinių strategijų struktūra kol kas nėra pakankamai palanki ekonomikos augimui. Kaip pabrėžta euro zonos valstybėms narėms skirtose 2015 m. vasaros rekomendacijose⁵, valstybės narės turėtų rengti temines diskusijas apie viešųjų finansų kokybės ir tvarumo gerinimą;
- (5) būtina visapusiškai įgyvendinti bankų sąjungą. Pirma, Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyva visose 28 valstybėse narėse turi būti visiškai perkelta iki 2015 m. lapkričio 30 d. Antra, bankų pertvarkymo srityje būtina nedelsiant įgyvendinti tinkamas tarpinio finansavimo priemones, kad Bendras pertvarkymo fondas (BPF) galėtų tenkinti galimus finansavimo poreikius nuo 2016 m. sausio 1 d. Be to, reiktų kuo greičiau pereinamuoju laikotarpiu susitarti dėl BPF fiskaliniu požiūriu neutralios finansinio stabilumo stiprinimo priemonės. Galiausiai, toliau kurdama bankų sąjungą, 2015 m. lapkričio 24 d. Komisija euro zonos valstybėms narėms pasiūlė sukurti Europos indėlių garantijų sistemą⁶;
- (6) atsižvelgiant į palankią pinigų politikos kryptį, euro zonos finansų rinkos sąlygos apskritai tebėra palankios. Tačiau vis dar prasti pagrindiniai ekonominiai rodikliai ir

⁵ OL C 272, 2015 8 18, p. 98.

⁶ COM(2015) 586 *final*, 2015 11 24.

didelis privačiojo sektoriaus finansinis įsiskolinimas ir toliau neigiamai veikia bankų paskolų paklausą, taigi ir ekonomikos augimą. Bankų balansams spaudimą tebedaro didelis neveiksnių paskolų skaičius ir dėl to lėtėja skolinimo veikla. Dėl skirtingų ir kartais netinkamų nemokumo procedūrų Europos Sąjungoje dar labiau delsiama mažinti privačiojo sektoriaus skolą ir dėl to stabdomos investicijos;

- (7) nors stiprinant ekonominės ir pinigų sąjungos struktūrą pastaruoju metu nuveikta nemažai, būtina baigti ją kurti. 2015 m. birželio mėn. Penkių pirmininkų pranešime pateikiamas ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimo iki 2025 m. planas⁷. 2015 m. spalio 21 d. Europos Komisija priėmė pirmuosius su šia atskaita susijusius tolesnės veiklos pasiūlymus⁸. Euro zonos valstybės narės turėtų prisiimti bendrą atsakomybę ir laiku įgyvendinti trumpojo ir vidutinio laikotarpio iniciatyvas, kuriomis siekiama baigti kurti ekonominę ir pinigų sąjungą. Siekiant toliau kurti palankesnes sąlygas konvergencijai visoje euro zonoje, pasiūlymuose numatytos priemonės, kuriomis stiprinama Europos semestro euro zonos dimensija, be kita ko, anksčiau skelbiant euro zonos rekomendacijas, kad bendri uždaviniai būtų nustatyti proceso pradžioje ir kad euro zonos valstybėms narėms būtų pranešta apie konkrečiai šaliai skirtų rekomendacijų, kurias planuojama vėliau priimti per Europos semestrą, tekstą,

REKOMENDUOJA euro zonos valstybėms narėms, atskirai ir kartu Euro grupėje, 2016–2017 m. imtis šių veiksmų:

1. Vykdyti politiką, kuria remiamas ekonomikos atsigavimas, skatinama konvergencija, sudaromos palankesnės sąlygos panaikinti makroekonominį disbalansą ir didinamas koregavimo pajėgumas. Todėl valstybės narės, visų pirma turinčios dideles privačiojo sektoriaus ir užsienio skolas, turėtų įgyvendinti reformas, kuriomis didinamas produktyvumas, skatinamas darbo vietų kūrimas, didinamas konkurencingumas ir gerinamos verslo sąlygos. Didelį einamosios sąskaitos perteklių turinčios valstybės narės turėtų prioritetine tvarka įgyvendinti priemones, kuriomis padedama perteklines santaupas nukreipti į vidaus ekonomiką ir taip skatinamos vidaus investicijos.
2. Įgyvendinti reformas, kuriomis derinamos i) lanksčios ir patikimos darbo sutartys, kuriomis skatinami asmens statuso pokyčiai darbo rinkoje ir vengiama dviejų pakopų darbo rinkos formavimosi; ii) išsamios mokymosi visą gyvenimą strategijos; iii) veiksminga bedarbiams vėl patekti į darbo rinką padėti skirta politika, iv) šiuolaikiškos socialinės apsaugos sistemos, kuriomis parama teikiama tiems, kuriems jos reikia, ir kuriomis numatomos paskatos integruotis į darbo rinką, ir v) atviros ir konkurencingos produktų ir paslaugų rinkos. Mažinti darbo jėgos mokesčių pleišta, visų pirma mažas pajamas gaunantiems asmenims, nedarant poveikio biudžetui, kad būtų skatinamas darbo vietų kūrimas.
3. 2016 m. išlaikyti numatomą iš esmės neutralią fiskalinę kryptį. Iki 2017 m. mažinti valstybės skolą, kad būtų atkurtos fiskalinės atsargos ir kartu išvengta procikliškumo, visiškai laikantis Stabilumo ir augimo pakto. Diferencijuoti atskirų valstybių narių dedamas fiskalines pastangas, atsižvelgiant į jų atitinkamą būklę, palyginti su SAP reikalavimais, ir jų stabilizavimo poreikius, taip pat šalutinį poveikį euro zonos

⁷ „Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas“, Jeano-Claude'o Junckerio pranešimas, parengtas glaudžiai bendradarbiaujant su Donaldu Tusku, Jeroenu Dijsselbloemu, Mario Draghi ir Martinu Schulzu.

⁸ http://ec.europa.eu/priorities/economic-monetary-union/docs/single-market-strategy/communication-emu-steps_en.pdf

šalyse. Šiuo tikslu laiku aptarti euro zonos fiskalinę kryptį, prieš rengiant ir teikiant stabilumo programas ir biudžeto planų projektus.

4. Sudaryti palankesnes sąlygas laipsniškai mažinti neveiksnius bankų paskolas ir gerinti įmonių ir namų ūkių nemokumo bylų nagrinėjimą. Valstybėse narėse, kuriose privačiojo sektoriaus skola yra didelė, skatinti tvarkingai mažinti finansinį įsiskolinimą, be kita ko, sudarant palankesnes sąlygas sureguliuoti netvarias privačiojo sektoriaus skolas.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas